

ევროკავშირი-საქართველოს ურთიერთობები და დემოკრატიზაცია: რეფორმებისა და გამომწვევების ანალიზი

აბსტრაქტი

ამ ნაშრომის მთავარი მიზანი არის ევროკავშირის გავლენის კვლევა საქართველოს მიმდინარე დემოკრატიზაციის პროცესზე. ნამუშევარი – საქართველოსა და ევროკავშირის შორის არსებული სტრატეგიული პარტნიორობისა და ინტეგრაციის ძალისხმევების გავლენის დეტალურად შესწავლის მეშვეობით, აანალიზებს, თუ როგორ გახდა ევროკავშირი მნიშვნელოვანი პოლიტიკური, ეკონომიკური და სოციალური რეფორმების კატალიზატორი საქართველოში.

ამ ნაშრომში განხილულია რეფორმების ძირითადი სფეროები – პოლიტიკური მმართველობა, კანონის უზენაესობა, კეთილსინდისიერი საარჩევნო პროცესი და ანტიკორუფციული ღონისძიებები იმ მიზნით, რომ შეფასდეს მათი გავლენა საქართველოს დემოკრატიული მმართველობის განვითარებასა და ევროპის საზოგადოებაში ინტეგრაციის პროცესზე.

ევროკავშირის როლი ქვეყნის მიმდინარე დემოკრატიზაციის პროცესებში აშკარად იკვეთება. თუმცა, ნაშრომი, ასევე, ეხება ევროპის ოჯახში საქართველოს ინტეგრაციის სირთულეებსა და გამომწვევებს. ამ გამომწვევებს შორისაა ეროვნული სუვერენიტეტი, ეკონომიკური დამოკიდებულება, საქართველოს მიერ სხვადასხვა შეთანხმებებით აღებული ვალდებულებების შესრულების ხარვეზები, ასევე, სოციო-კულტურული შეუთავსებლობა, რაც ხაზს უსვამს საქართველოს ინტეგრაციის უნიკალურობას.

აღნიშნული კვლევა ეყრდნობა რა სხვადასხვა წყაროს, მათ შორის, პოლიტიკურ დოკუმენტებს, საერთაშორისო ორგანიზაციების შეფასებებსა და აკადემიური ლიტერატურის ანალიზს, ის წარმოადგენს ერთგვარ დაბალანსებულ პერსპექტივას საქართველოს მიღწევებსა და გამომწვევებზე.

ნაშრომი, აგრეთვე, განიხილავს ევროკავშირისა და საქართველოს შორის ბილატერალური თანამშრომლობის სტრატეგიულ მნიშვნელობას და ორმხრივ სარგებელს, ასევე, სამომავლო თანამშრომლობის პოტენციალს. რადგან ევროპული ინტეგრაცია საქართველოს სტრატეგიული არჩევანია, ეს ნაშრომი ხელს უწყობს ევროკავშირის ტრანსფორმაციული გავლენის უკეთ გააზრებას საქართველოს დემოკრატიზაციის პროცესზე.

საკვანძო სიტყვები: ევროკავშირი, საქართველო, ევროპის ინტეგრაცია, დემოკრატიული რეფორმები, სასამართლო დამოუკიდებლობა, საარჩევნო რეფორმები, ანტიკორუფციული ზომები, სოციალური განვითარება

გამოყენებული ლიტერატურის ნუსხა

1. Anti-Corruption Bureau. (2024), available at <https://acb.gov.ge/en>.
2. Burkadze, Z. (2022). *Great Power Competition and the path to democracy: The case of Georgia, 1991-2020*. University of Rochester Press.
3. Börzel, Tanja A. (2016). "Building Member States: How the EU Promotes Political Change in Its New Members, Accession Candidates, and Eastern Neighbors." *Geopolitics, History, and International Relations* 8(1): 76–112.

¹ გიორგი იაკობიშვილი არის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის (თსუ) ევროპული კვლევების ინსტიტუტის (IES) ევროპისმცოდნეობის ინგლისურენოვანი სადოქტორო პროგრამის დოქტორანტი. ის ფლობს მაგისტრის ხარისხს საერთაშორისო ურთიერთობებში საქართველოს საზოგადოებრივ საქმეთა ინსტიტუტიდან (GIPA), ასევე, მაგისტრის ხარისხს პოლიტიკურ მეცნიერებებში პოლონეთის ვროცლავის უნივერსიტეტიდან, ელექტრონული ფოსტა: iakobishviligigi@gmail.com

4. Börzel, T., Dimitrova, A. L., & Schimmelfennig, F. (2017, October 24). *European Union Enlargement and Integration Capacity*. Routledge.
5. De Waal T., Gegeshidze A., "Divided Georgia: A Hostage to Polarization." Carnegie Europe, December 8, 2021, available at <https://carnegieeurope.eu/2021/12/08/divided-georgia-hostage-to-polarization-pub-85937>.
6. Dobbins, Michael. "The Post-Rose Revolution Reforms as a Case of Misguided Policy Transfer and Accidental Democratisation?" *Europe-Asia Studies* 66, no. 5 (May 28, 2014): 759–74.
7. EEAS. "EU/Georgia Association Agreement," available at https://www.eeas.europa.eu/delegations/georgia/eugeorgia-association-agreement_en?s=221.
8. EEAS. *The Twelve Priorities*. (2022, September, 20), available at https://www.eeas.europa.eu/delegations/georgia/twelve-priorities_en.
9. *Election code of Georgia*. სსიპ "საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე." (2021), available at <https://matsne.gov.ge/en/document/view/1557168?publication=79>.
10. European Commission – European Commission. (2023, November 8). *Key findings of the 2023 Report on Georgia*, available at https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_23_5626.
11. European Council. *EU relations with Georgia – consilium*. (2023, December 21), available at <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eastern-partnership/georgia/>.
12. European Neighbourhood Policy and Enlargement Negotiations (DG NEAR). (February 29, 2024). "Georgia." available at https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/european-neighbourhood-policy/countries-region/georgia_en.
13. European Union – Source: European Parliament. "Implementation of the EU-Georgia Association Agreement – November 14, 2018," available at https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0457_EN.html.
14. Erkvania, T. Lebanidze, B. (2021) "Reform of the judicial system in Georgia and its Implications for the Idea of European Integration." "Policy Essay #31, Georgia Policy Institute.
15. Freedom House. (2023). "Georgia." available at <https://freedomhouse.org/country/georgia/nations-transit/2023>.
16. Konończuk W., Cenuşa D., and Kakachia K. (2017). *Oligarchs in Ukraine, Moldova and Georgia as key obstacles to reforms*. CEPS Brussels.
17. Migration and Home Affairs. "Visa Liberalisation with Moldova, Ukraine and Georgia", available at https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/international-affairs/collaboration-countries/visa-liberalisation-moldova-ukraine-and-georgia_en#:~:text=The%20decision%20to%20transfer%20Georgia,a%20short%20stay%20was%20abolished.
18. OECD. Anti-Corruption Reforms in Georgia. May 30, 2022, available at <https://www.oecd.org/corruption/anti-bribery/corruption/acn/anti-corruption-reforms-in-georgia-d709c349-en.htm>.
19. OECD – Georgia. (2022), available at <https://www.oecd.org/gov/bycountry/georgia/>.
20. Steenland, R. A. (2016). *Democratization in Georgia: what role for the EU? an analysis of the democratization process of Georgia and the influence of EU policies*. Utrecht School of Governance.
21. The Government of Georgia (2023). The National Action Plan for Georgia's EU Integration, available at https://www.gov.ge/files/288_86887_447978_EU_9StepAP-revisedDec2023.pdf.
22. The Government of Georgia. With support of UNDP. "Handbook on Public Administration Reform in Georgia." (2023).
23. Transparency International. "2023 Corruption Perceptions Index: Explore the Results," January 30, 2024, available at <https://www.transparency.org/en/cpi/2023>.
24. Transparency International. "Georgia," (2023), available at <https://www.transparency.org/en/countries/georgia>.
25. Transparency International – Georgia. (2024). *Amendments to electoral legislation proposed by the parliamentary*, available at <https://www.transparency.ge/en/post/amendments-electoral-legislation-proposed-parliamentary-majority-contradict-requirements>.
26. Transparency International – Georgia. "Corruption Map," 09 February, 2024, available at <https://transparency.ge/en/post/corruption-map>.

27. Transparency International – Georgia. “Corruption Perceptions Index 2023: Georgia’s Score Drops by 3 Points,” 30 January, 2024, available at <https://transparency.ge/en/post/corruption-perceptions-index-2023-georgias-score-drops-3-points>.
28. V-Dem Institute. (2023). *Defiance in the face of autocratization*, available at https://www.v-dem.net/documents/29/V-dem_democracyreport2023_lowres.pdf.
29. V-Dem Institute. (2024). *Democracy Winning and Losing at the Ballot*, available at https://v-dem.net/documents/44/v-dem_dr2024_highres.pdf.
30. Venice Commission - Council of Europe. “Follow-up opinion on previous opinions concerning the Organic Law on Common Courts”. (Venice, 6-7 October 2023), available at [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2023\)033-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2023)033-e).
31. Venice Commission - Council of Europe. “On the Draft amendments to the Election Code and to the Rules of Procedure of the Parliament of Georgia”. (Venice, 15-16 December 2023), available at [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2023\)047-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2023)047-e).
32. Venice Commission - Council of Europe. “Opinion on the provisions of the Law on the fight against Corruption concerning the Anti-Corruption Bureau.” (Venice, 15-16 December 2023), available at [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2023\)046-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2023)046-e).
33. Whitman, R. G., & Japaridze, S. (2018). *Deepening EU-Georgian Relations – What, Why, and How? London: European Union External Action*.
34. World Bank. “Country Program Evaluation. World Bank Group Support to Georgia, Fiscal Years 2014–23.” (2023).
35. World Bank. “Doing Business 2018: Georgia Ranked Highest in Europe and Central Asia Region,” October 31, 2017, available at <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2017/10/31/doing-business-2018-georgia-ranked-highest-in-europe-and-central-asia-region>.